

O'ZBEKISTONDA TURIZMNI RIVOJLANISHINI IQTISODIYOTGA TA'SIRI.

Sulaymonov Ibrohimjon

Samarqand davlat universitetining

Denov tadbirkorlik va pedagogika institutining 1- bosqich talabasi

sulaymonovibrohimjon14@gmail.com

Yodgorov Nurbek

Samarqand davlat universitetining

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti 1-bosqich talabasi

nurbekyodgorov48@gmail.com

Asadov Samoiddin

Samarqand davlat universitetining

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti 1-bosqich talabasi

asadovasliddin830@gmail.com

Annotasiya: Ushbu maqolada O'zbekistonda turizm sohasining rivojlanishining iqtisodiyotga ta'siri tahlil qilinadi. O'zbekistonning turizm salohiyatidan foydalanish va uni rivojlantirishning iqtisodiy ahamiyati haqida so'z yuritiladi. Turizm sanoatining iqtisodiyotdagi o'rni, ish o'rinlari yaratish, valyuta tushumlarini oshirish va mintaqaviy rivojlanishni qo'llab-quvvatlash kabi ijobiy ta'sirlar keltiriladi. Shuningdek, turizm infratuzilmasini rivojlantirish, reklama va marketing strategiyalarini ishlab chiqish, davlat siyosatining ahamiyati va turizmni yanada rivojlantirish uchun zarur bo'lgan chora-tadbirlar haqida gapiriladi. Maqolada turizmning iqtisodiyotga bo'lgan ta'siri misollar orqali keltirilgan bo'lib, bu sohani yanada rivojlantirish uchun ilmiy-tadqiqot ishlariga e'tibor qaratilgan.

Kalit so'zlar: Turizm, Iqtisodiyot, Infratuzilma, Turizm salohiyati, Ish o'rinlari yaratish, Valyuta tushumlari, Mintaqaviy rivojlanish, Marketing strategiyalari, Turizm siyosati, O'zbekistonda turizm.

Asosiy Qism

1. O'zbekistonda Turizm Sohasining Rivojlanishi

O'zbekistonda turizm sohasining rivojlanishi, mamlakatning iqtisodiy yuksalishi uchun muhim ahamiyatga ega. O'zbekistonning geografik joylashuvi, tarixiy va madaniy merosi, tabiiy go'zalliklari, qadimiy shaharlari, va an'anaviy san'atlari mamlakatni turistlar uchun jozibador qiladi. Shuningdek, YUNESKOning jahon merosi ro'yxatiga kiritilgan Samarqand, Buxoro, Xiva kabi shaharlari, tarixiy yodgorliklar, va amaliy turizmning turli shakllari (adventure turizm,

ekoturizm, diniy turizm) mamlakatda turizmni rivojlantirish uchun katta salohiyatga ega. O'zbekiston hukumati tomonidan turizm sohasiga investitsiyalarni jalb qilish va infratuzilmani rivojlantirishga qaratilgan bir qator tashabbuslar mavjud.

2. Turizm Sohasining Iqtisodiyotga Ta'siri

Turizm sohasining iqtisodiyotga ta'siri juda keng ko'lamli va turli jihatlarni qamrab oladi. Eng avvalo, turizm mamlakatga xalqaro valyuta kiritilishini ta'minlaydi. Buning natijasida davlat byudjeti uchun qo'shimcha mablag'lar yuzaga keladi, bu esa boshqa sohalarga, jumladan, sog'liqni saqlash, ta'lim va infratuzilma rivojlanishiga investitsiyalarni yo'naltirish imkonini beradi. Shuningdek, turizmning rivojlanishi turli tarmoqlarda, xususan, transport, mehmonxona va xizmat ko'rsatish sohaslarida ish o'rinlarini yaratishga olib keladi. Turizmning iqtisodiyotga ta'siri shuningdek, kichik va o'rta biznesning rivojlanishini rag'batlantirishga yordam beradi, masalan, mahalliy hunarmandchilik va savdo faoliyatlari.

3. Ish O'rinlari Yaratish va Mintaqaviy Rivojlanish

Turizmning iqtisodiyotga ta'sirini o'rganishda uning ish o'rinlari yaratishdagi ahamiyatini alohida ta'kidlash kerak. Turizm sohasida ishlaydigan odamlar, masalan, mehmonxona xodimlari, turizm gidlari, restoran ishchilari, transport operatorlari va boshqa mutaxassislar, o'zlari va o'z oilalariga barqaror daromad manbai yaratadilar. Bu o'z navbatida, mintaqaviy rivojlanishga katta ta'sir ko'rsatadi, chunki ko'p hollarda turizm rivojlanishi chekka hududlarda, tarixiy yodgorliklar joylashgan hududlarda amalga oshiriladi. Bunday hududlarda turizmning rivojlanishi ish o'rinlarini ko'paytiradi, shuningdek, mahalliy aholi daromadining oshishiga yordam beradi.

4. Turizm Infratuzilmasining Rivojlanishi

Turizm sohasining muvaffaqiyatli rivojlanishi uchun kuchli infratuzilma zarur. Mehmonxonalar, transport tarmoqlari, restoranlar, savdo markazlari va boshqa xizmatlar turizmning asosiy infratuzilmasi sifatida xizmat qiladi. O'zbekistonda turizm infratuzilmasini rivojlantirish uchun bir qator loyihalar amalga oshirilmoqda. Masalan, Samarqand va Buxoroda zamonaviy mehmonxona tarmoqlari tashkil etilmoqda, aeroportlar va temir yo'l stansiyalarida modernizatsiya ishlari olib borilmoqda. Shu bilan birga, transport tarmoqlarining yaxshilanishi, yangi yo'nalishlar ochilishi va turizm infrastrukturasi ob'ektlari uchun byudjet va maxsus investitsiyalar jalb qilinmoqda.

5. Reklama va Marketing Strategiyalarining Ahamiyati

Turizmni rivojlantirishda marketing va reklama strategiyalarining roli ham katta. O'zbekistonning turizm salohiyatini xalqaro bozorga taqdim etish uchun davlat tomonidan turizmni targ'ib qilish va marketingga e'tibor qaratish muhimdir. Yangi targ'ibot materiallari, turizm yarmarkalarida ishtirok etish, internet va ijtimoiy tarmoqlar orqali reklama qilish kabi usullar, mamlakatni xorijiy turistlar uchun jozibador qilishga yordam beradi. Bundan tashqari, O'zbekistonning turistik brendi yaratish, uning o'ziga xos madaniyati, tarixiy obidalari va tabiiy go'zalliklarini ajratib ko'rsatish orqali xalqaro turizm bozorida muvaffaqiyatga erishish mumkin.

6. Turizmni Rivojlantirishdagi Davlat Siyosati

Davlatning turizmni rivojlantirishga oid siyosati ham muhim rol o'ynaydi. O'zbekistonda turizmni rivojlantirish bo'yicha hukumatning amalga oshirgan islohotlari va siyosati mamlakatda turizm sohasining tez rivojlanishiga yordam beradi.

2024-yilda hukumat tomonidan qabul qilingan "Turizmni rivojlantirishga oid kompleks dastur" yordamida turizmni yanada takomillashtirish, yangi yo'nalishlar va xizmatlar yaratish, hamda xalqaro hamkorlikni rivojlantirish maqsadida ko'plab tashabbuslar amalga oshirilmoqda.

7. Turizmning Iqtisodiy Ta'sirlarining Kengaytirilishi

O'zbekistonda turizm sohasining o'sishi nafaqat iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash, balki ijtimoiy va madaniy sohalarda ham ijobiy o'zgarishlarni yuzaga keltiradi. Turizm rivojlanishi bilan birga, davlat turizm orqali o'qitish va malakali ishchi kuchini tayyorlashga ham e'tibor qaratmoqda. Bu o'z navbatida, o'quv va ishchi malakalarni oshirish, aholining turizm sohasidagi bilim va ko'nikmalarini rivojlantirishga olib keladi.

Xulosa

O'zbekistonda turizmni rivojlantirish iqtisodiyotning barqaror o'sishini ta'minlash va mamlakatni xalqaro iqtisodiy tizimda raqobatbardosh qilish uchun muhim bir vositadir. Turizm nafaqat iqtisodiy o'sishning asosiy omillaridan biri bo'lib, balki mintaqaviy rivojlanish, ish o'rinlari yaratish, madaniy va tarixiy merosni saqlash hamda mahalliy hamda xalqaro miqyosda O'zbekistonni tanitish uchun muhim soha hisoblanadi.

Xulosa

O'zbekistonda turizm sohasining rivojlanishi iqtisodiyotga sezilarli ta'sir ko'rsatib, mamlakatning barqaror iqtisodiy o'sishiga hissa qo'shmoqda. Turizm sohasidagi yuksalish ish o'rinlarini yaratish, valyuta tushumlarini oshirish va mintaqaviy rivojlanishni rag'batlantirish kabi ijobiy ta'sirlarni ta'minlaydi. Shuningdek, turizm infratuzilmasining rivojlanishi va marketing strategiyalarining kuchaytirilishi mamlakatni xalqaro turizm bozorida raqobatbardosh qilishga yordam bermoqda. Davlat siyosati va zamonaviy tashabbuslar, jumladan, turizmni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan islohotlar, sohani yanada rivojlantirishga imkon yaratmoqda. Shu bilan birga, turizm sohasining ijtimoiy va madaniy ta'sirlari, jamiyatning turizmga nisbatan qiziqishini oshirib, mahalliy aholi daromadlarini oshirishga yordam bermoqda. Shunday qilib, O'zbekistonda turizmni rivojlantirish iqtisodiy o'sish, ijtimoiy farovonlik va madaniy taraqqiyot uchun muhim omil bo'lib qolmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Ergashev, R. (2022). "O'zbekistonda turizmni rivojlantirishning iqtisodiy ta'sirlari." O'zbekiston iqtisodiyoti va tahlili, 5(2), 45-56.

2. Gulomov, A. (2021). "Turizm sohasining mamlakat iqtisodiyotiga qo'shgan hissasi." Iqtisodiy rivojlanish va strategiya, 14(3), 112-120.
3. Muminov, Sh. (2020). "O'zbekistonda turizmni rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari." Turizm va ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish, 9(4), 78-85.
4. Jabborov, B. (2023). "Marketing strategiyalari orqali turizmni rivojlantirish." Iqtisodiy marketing, 3(1), 33-40.
5. Nazarov, N. (2022). "Turizm infratuzilmasini rivojlantirish va uning iqtisodiyotga ta'siri." Turizm va sanoat, 11(2), 63-70.